

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Львівської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Львівської області в IV кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Львівської області** в IV кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак кваліфікованих працівників, здорожчання енергоносіїв, респонденти очікували збільшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювали перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося подальше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- збільшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні вищими темпами: баланс відповідей – 15.8% (у попередньому кварталі – 8.3%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 64.9% респондентів очікували, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 65.7%), у цілому по Україні – 46.3%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: частка респондентів, які очікували знецінення гривні відносно долара США, становила 94.6% (у попередньому кварталі – 80.0%), у цілому по Україні – 92.8%;
- поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами: баланс відповідей – 24.3% (у попередньому кварталі – 16.2%), у цілому по Україні – «мінус» 1.2% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів сільського господарства (50.0%);
- зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції, у тому числі на зовнішньому ринку: баланси відповідей – 26.3% і 5.3% відповідно (у попередньому кварталі – 21.6% і 23.5% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – 9.0% та 7.7% відповідно;
- збільшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт, на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 2.7% і 18.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1% і 13.9% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 1.6% і 9.3% відповідно;
- збільшення кількості працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – 13.2% (одні з найвищих очікувань серед регіонів) (у III кварталі 2024 року – 8.1%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 6.6%;
- зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 97.3% і 89.5% відповідно (у попередньому кварталі – 94.3% і 73.0% відповідно) (графік 6). Найвище зростання цін на продукцію власного виробництва очікували респонденти підприємств торгівлі, транспорту та зв'язку (по 100.0%). На думку опитаних, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, курс гривні до іноземних валют (вплив чинника посилюється) і ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- швидше зростання витрат на одиницю продукції: баланс відповідей – 73.7% (у III кварталі 2024 року – 61.1%). Респонденти також очікували зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника: баланс відповідей – 73.7% (у попередньому кварталі – 73.0%) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств збільшувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників і занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

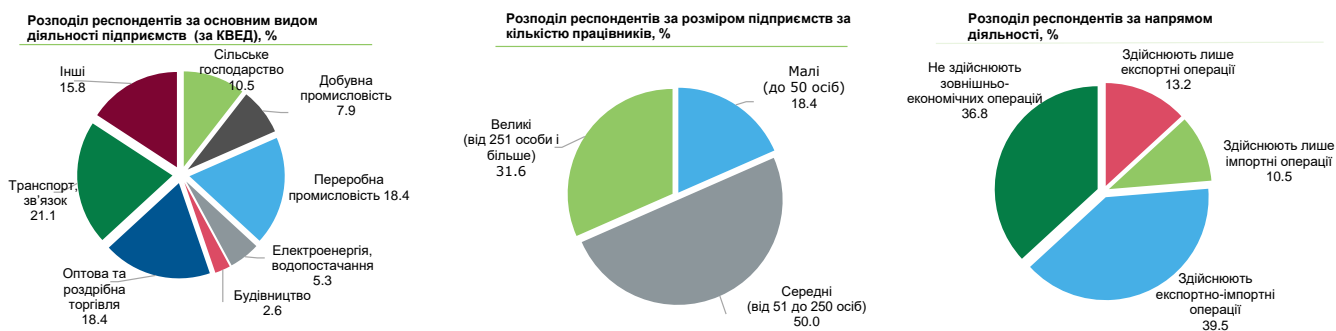
Підприємства області посилили свої очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (52.6% опитаних), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

97.4% респондентів області зазначали, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

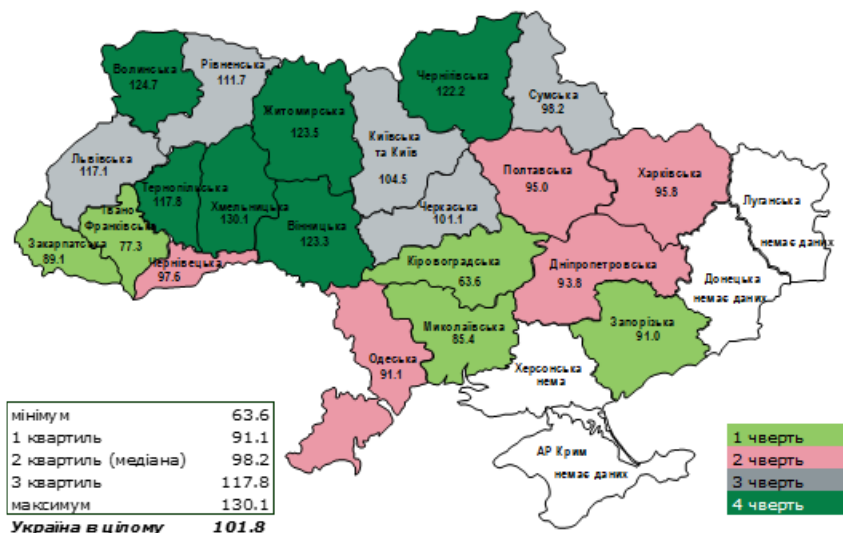
- поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 5.8% (у III кварталі 2024 року – 10.8%), у цілому по Україні – «мінус» 6.1%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у III кварталі 2024 року – «мінус» 5.0%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 5.3% (у III кварталі 2024 року – 11.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 жовтня – 25 листопада 2024 року;
- опитано всього 38 підприємств;
- репрезентативна за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

¹квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
²медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

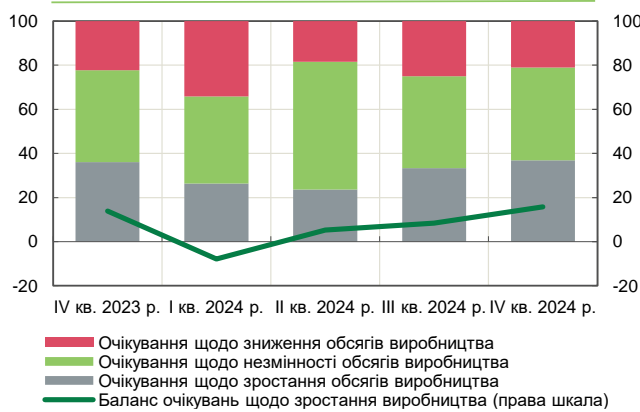
Таблиця. Очікування підприємств Львівської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-5.3	17.1	2.6	16.2	24.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.9	5.4	5.4	21.6	26.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-12.5	-2.7	-8.1	-11.1	2.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	11.4	2.7	13.5	13.9	18.9
кількості працівників	-5.7	-5.4	-15.8	8.1	13.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

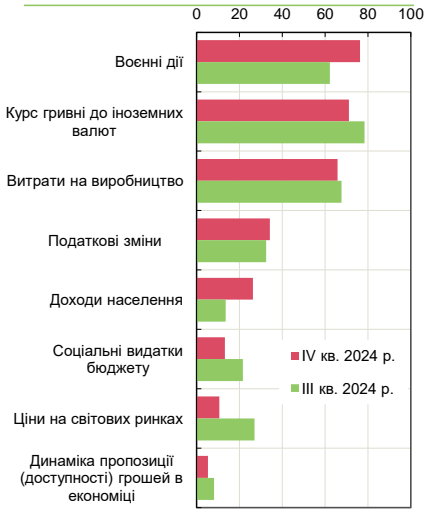
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

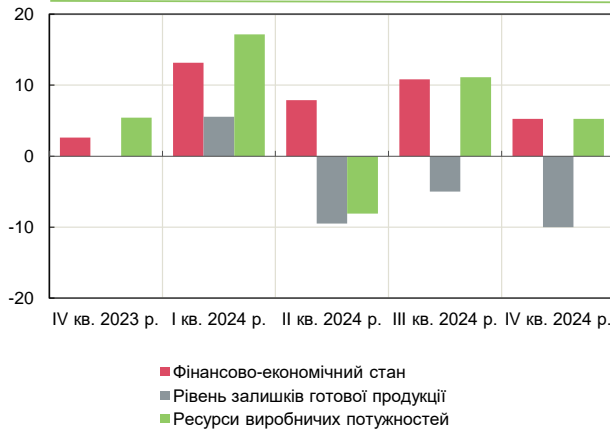
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

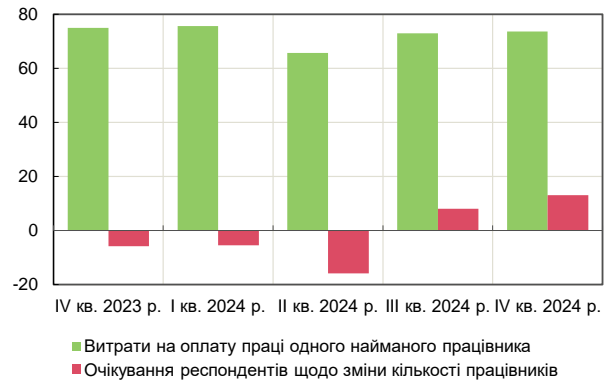
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

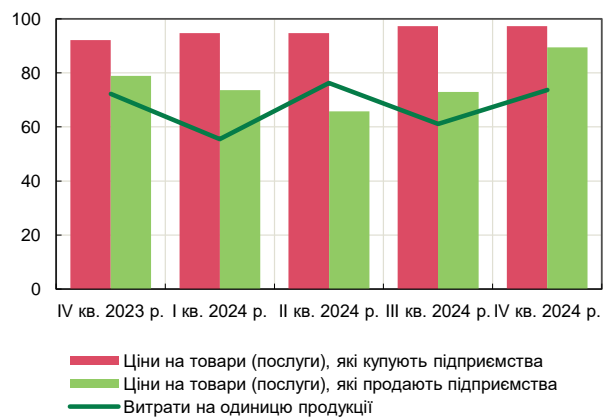
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

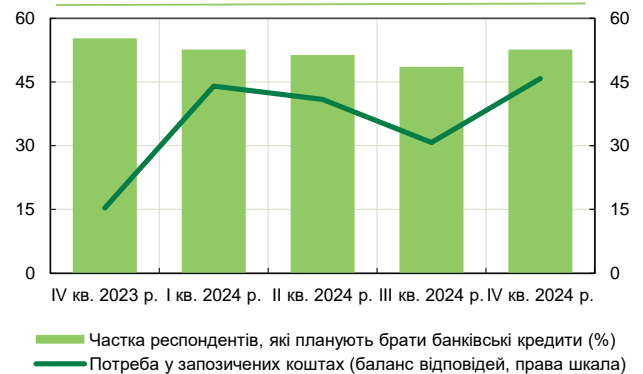
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

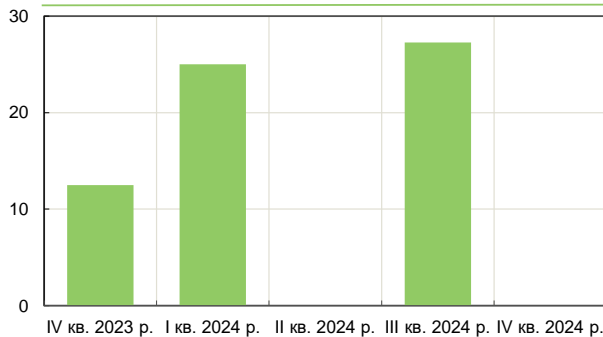
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

